

GS brief aan Provinciale Staten

Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
31 oktober 2023

Ons kenmerk
PZH-2023-841626652
DOS-2021-0006649

Bijlagen
3

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Maatregelenpakket erfgoedlijnen 2024 en wijziging subsidieregeling erfgoedlijnen

Geachte Statenleden,

Met deze brief informeren wij u over ons besluit van 31 oktober 2023 om het Maatregelenpakket erfgoedlijnen 2024 vast te stellen en de subsidieregeling erfgoedlijnen 2020 te wijzigen. In het Maatregelenpakket 2024 (zie bijlage) staan alle projecten waarvoor subsidie kan worden aangevraagd in het kader van de Subsidieregeling erfgoedlijnen Zuid-Holland 2020. Daarnaast informeren wij u met deze brief over enkele ontwikkelingen binnen de erfgoedlijnen en bieden wij u het geactualiseerde Koersdocument van de erfgoedlijn Atlantikwall aan.

Maatregelenpakket erfgoedlijnen 2024

De provincie Zuid-Holland werkt samen met meer dan 300 externe partners aan het ontwikkelen en beleefbaar maken van zeven erfgoedlijnen. Jaarlijks geven de erfgoedtafels ons een zwaarwegend advies over de uitvoeringsprojecten die bijdragen aan het behalen van de ambities van hun erfgoedlijn. Het advies van de erfgoedtafels hebben wij ook dit jaar verwerkt in het Maatregelenpakket erfgoedlijnen 2024. Dit heeft geleid tot een mooi divers pakket met projecten voor 2024 dat ons erfgoed beter bekend, zichtbaar en toegankelijk maakt.

Enkele aansprekende voorbeelden uit het pakket zijn:

- de restauratie van de oranjerie en tuinmanswoning van buitenplaats Huize Bijdorp in Voorschoten;
- de restauratie van bijgebouwen op het terrein van Fort Buitensluis in Numansdorp;
- de organisatie van de historische trekvaartdag in 2024;
- een onderzoek naar mogelijkheden om meer in te zetten op inclusiviteit en diversiteit rondom het erfgoed van de Oude Hollandse Waterlinie en
- de restauratie en herbestemming van een scheepsloods tot werkplaats voor het molenonderhoud door vrijwilligers bij het Werelderfgoed Kinderdijk.

Overzicht inzet middelen Maatregelenpakket erfgoedlijnen 2024

In het Maatregelenpakket erfgoedlijnen 2024 zijn 68 projecten opgenomen voor een totaal subsidiebedrag van € 3.347.996. In onderstaande tabel ziet u de verdeling hiervan over de 7 erfgoedlijnen. Het is de erfgoedtafels gelukt om veel cofinanciering te realiseren, zowel geldelijk als in de vorm van de inzet van vrijwilligers. Ook dat ziet u hieronder in de tabel.

Erfgoedlijn	Subsidie erfgoedlijnen	Cofinanciering derden (exclusief inzet v	Cofinanciering inzet vrijwilligers (€ 35 p/uur)
Atlantikwall	273.900	179.500	108.360
Historisch Haringvliet	365.998	163.671	68.320
Landgoederenzone	1.100.941	1.635.117	154.945
Limes	353.087	595.358	265.085
Oude Hollandse Waterlinie	357.920	512.706	174.930
Trekvaarten	651.150	780.320	56.000
Waterdriehoek	245.000	250.475	20.650
Totaal	3.347.996	4.117.147	848.290

Financiën en dekking

In de begroting 2024 is in totaal € 4.1 miljoen beschikbaar voor erfgoedlijnen. Het subsidieplafond 2024 voor de Subsidieregeling erfgoedlijnen Zuid-Holland 2020 is door u vastgesteld bij de Kadernota 2024 op € 3.823.471. Daarnaast is er € 300.000 beschikbaar voor opdrachten. Het subsidieplafond is opgebouwd uit een deel ontwikkelbudget (€ 2.700.000) en een deel restauratiebudget voor rijksmonumenten binnen de erfgoedlijnen (€ 1.123.471).

Naast het budget voor subsidies is er, zoals hierboven vermeld, budget beschikbaar voor aanvullende opdrachten (€ 300.000). De erfgoedtafels hebben 9 opdrachten voor 2024 aangedragen. Vaak heeft de voorkeur van een erfgoedtafel voor een opdracht te maken met de gewenste rolname door de provincie en de invloed die de provincie dan kan uitoefenen op het resultaat. In dit geval gaat het om onder meer de organisatie van de Dag van het Kasteel 2024, de bijdrage aan de Alliantie Zuiderwaterlinie, een erfgoedmagazine over Historisch Haringvliet, een cultuurhistorisch onderzoek voor Park Rusthoff en een update van de ruimtelijke visie en kaart van de Trekvaarten. Met de 9 opdrachten is een bedrag gemoeid van € 216.625. We zijn voornemens ook dit advies van de erfgoedtafels te volgen, maar voor elke opdracht volgt in de loop van 2024 een afzonderlijk besluitvormingsproces. Van het beschikbare opdrachtenbudget (€ 300.000) resteert dan een bedrag van € 83.375.

De som van subsidie van projecten uit het Maatregelenpakket erfgoedlijnen 2024 bedraagt € 3.347.996. Er resteert nog een bedrag van € 475.475 (€ 46.806 restauratie en € 428.669 ontwikkeling). Dit budget wordt grotendeels gebruikt om in de loop van 2024 nieuwe projecten toe te voegen aan het maatregelenpakket. Dit gebeurt door middel van een wijziging op het maatregelenpakket. Een deel van dit bedrag wordt ingezet voor aanvullende opdrachten, zoals onder meer de organisatie van de erfgoedtafels en onderzoeken en verkenningen in het kader van de herijking van de erfgoedtafels. Dit is samengevat in onderstaande tabel.

<i>Beschikbaar budget erfgoedlijnen 2024</i>	
Subsidieplafond erfgoedlijnen	3.823.471
Opdrachtenbudget erfgoedlijnen	300.000
Totaal beschikbaar budget	4.123.471
<i>Inzet budget erfgoedlijnen 2024</i>	
Som subsidies erfgoedlijnen	3.347.996
Som opdrachten erfgoedlijnen	216.625
Totale som inzet	3.564.621
<i>Resteert voor 2024 voor</i>	
Extra subsidieprojecten	475.475
Extra opdrachten	83.375

Herijking erfgoedlijnen

De provincie Zuid-Holland wil een aantrekkelijk leef- en vestigingsklimaat bieden aan inwoners en bezoekers van de provincie. Hiervoor is het niet alleen van belang dat erfgoed behouden blijft, maar ook dat het ontwikkelt en beleefbaar wordt gemaakt. Sinds 2012 richt de provincie zich op 7 erfgoedlijnen. Deze vertegenwoordigen belangrijke verhalen uit onze geschiedenis. Sinds de start van de erfgoedlijnen in 2012 hebben bijna 700 projecten bijgedragen aan de ontwikkeling van de erfgoedlijnen. Deze projecten konden worden gerealiseerd dankzij de samenwerking tussen verschillende partijen, de inspanning van vele vrijwilligers, de inzet van cofinanciering en niet te vergeten provinciale subsidie.

Het is van belang om met de erfgoedlijnen maatschappelijk relevant te blijven voor de (toekomstige) inwoners en bezoekers van Zuid-Holland. Voor hen ontwikkelen we de erfgoedlijnen. Dit betekent iets voor de keuze van de verhalen die we vertellen, de manier waarop we ze vertellen, welke doelgroepen we bereiken en hoe we ons instrumentarium inzetten. Zowel vanuit externe partijen als vanuit de politiek komen wensen t.a.v. herijking en doorontwikkeling. Een nieuwe collegeperiode is een uitgelezen moment om hierover na te denken. In het Coalitieakkoord 'Krachtig Zuid-Holland' staat derhalve het voornemen om de erfgoedlijnen te herijken. Hier gaan we de komende periode mee aan de slag.

Wijziging subsidieregeling erfgoedlijnen

We hebben de looptijd van de Subsidieregeling erfgoedlijnen met een jaar verlengd tot en met 31-12-2024. Met het oog op de herijking hebben we er voor gekozen deze niet nu al voor een langere periode te verlengen en op dit moment geen grote wijzigingen door te voeren. Wel hebben we in artikel 7 van de subsidieregeling een aanvullende eis opgenomen en dat betreft de eis voor een minimum bedrag voor subsidie van € 10.000 per subsidieaanvraag. In de praktijk werd dit minimum bedrag al gehanteerd om te sturen op projecten met een bepaalde impact en versnippering van middelen tegen te gaan, maar met deze wijziging leggen we deze eis ook vast. Bijgevoegd treft u de wijziging aan.

Actualisatie ambitiedocument Atlantikwall

Voor de Erfgoedlijn Atlantikwall is ruim 5 jaar geleden een streefbeeld opgesteld onder de titel 'Doelstellingen 2020'. In de afgelopen jaren is er veel bereikt en hebben de diverse deelnemers aan de erfgoedtafel Atlantikwall laten zien dat je samen veel kunt bereiken. Met dank aan talloze mensen, vrijwillige inzet en met de bestuurlijke en financiële steun van de provincie zijn meer dan 100 waardevolle projecten gerealiseerd. Deze dragen bij aan het behouden, beschermen en beleefbaar maken van het Atlantikwall erfgoed in onze provincie. In het najaar van 2022 is de erfgoedtafel gestart met de actualisatie van ambities en dit heeft geresulteerd in een Koersdocument erfgoedlijn Atlantikwall 2030 en bieden wij u hierbij aan. Dit Koersdocument geeft richting aan de toekomst van de erfgoedlijn Atlantikwall. Met het breed gedragen koersdocument is een nieuw begin gemaakt om vanuit hier met de deelnemers aan de tafel verder te bouwen aan een toekomstbestendige erfgoedlijn. Met de actualisatie van het streefbeeld wordt ook het afwegingskader (ter beoordeling van de projectvoorstellen) in de loop van dit jaar opnieuw onder de loep genomen.

Nieuwe voorzitter erfgoedlijn Landgoederenzone

Tot slot willen wij u informeren over de nieuwe voorzitter voor de erfgoedlijn Landgoederenzone. Mevrouw A. Vriesendorp heeft afgelopen zomer afscheid genomen van de erfgoedlijn Landgoederenzone. Gelukkig hebben wij snel een enthousiaste opvolger gevonden. De heer (Marcel) Cramwinckel is onlangs gestart als voorzitter. Wij zien uit naar de samenwerking met de heer Cramwinckel en wensen hem veel succes met het voorzitterschap van deze erfgoedlijn. Uiteraard bedanken wij ook mevrouw Vriesendorp voor haar inzet voor de Landgoederzone.

Wij hopen u met deze brief een goed inzicht te hebben gegeven in de projecten voor 2024 en enkele ontwikkelingen binnen de erfgoedlijnen. Wij kijken uit naar de verdere samenwerking met de zeven erfgoedtafels in de provincie Zuid-Holland.

Mocht u geïnteresseerd zijn in verhalen rondom de erfgoedlijnen of de geschiedenis van Zuid-Holland, dan kunt u een kijkje nemen op www.geschiedenisvanzuidholland.nl. Ook kunt u daar terecht voor een agenda met erfgoed gerelateerde activiteiten in Zuid-Holland.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
plv. secretaris,

ir. J.C. van Ginkel MCM

voorzitter,

drs. J. Smit

Bijlagen

1. Besluit Maatregelenpakket erfgoedlijnen 2024
2. Wijziging subsidieregeling erfgoedlijnen
3. Koersdocument erfgoedlijn Atlantikwall